û$.ûÜ.´$. à'æ *2015/26*- 2 <`ùÚ æ$óßò× - III- µæ$ð& - Ø$í] &'&ßö$ - Ñèóæ$½ûõÚ<Ø×$µèß <$Ìõ$< 2014

උක් පර්යේෂණ ආයතනය - 2014

උක් පර්යේෂණ ආයතනයේ 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය, ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය සහ 1981 අංක 75 දරන උක් පර්යේෂණ පනතේ 19 (3) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර ආයතනයේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතිවලට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදු කරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූල වන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරවන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලැසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බවට මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට උපකාරීවන විගණන සාක්ෂි ලබා ගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත්

පරිපාටීන්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීම පිණිස ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාල වන්නා වූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් ආයතනයේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගැයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගැයීම ද විගණනයට ඇතුළත් වේ. විගණනයේ විෂය පථය හා ප්‍රමාණය තීරණය කිරීම සඳහා 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13 වගන්තියේ (3) හා (4) උපවගන්ති වලින් විගණකාධිපති වෙත අභිමතානුසාරී බලතල පැවරේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වාගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනට උක් පර්යේෂණ ආයතනයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) **ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 01**

(i) පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ ජංගම හා ජංගම නොවන වගකීම් ලෙස වර්ගීකරණය කර නොතිබුණි.

(ii) භාණ්ඩාගාරයෙන් ලැබී තිබුණු රු.51,000,000 ක ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන, ප්‍රදානයක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට වර්ෂයේ ආදායමට ගෙන තිබුණු අතර මෙම ප්‍රදාන උපයෝගී කරගෙන මිලටගත් වත්කම්වලට අදාල ක්‍රමක්ෂය හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කිරීමේ කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) **ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති 02**

ස්ථාවර තැන්පතුවල ආයෝජනය කරන ලද රු. 2,617,212 ක මුදල හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් කල්පිරීමෙන් ලද රු. 31,910,516 ක මුදල ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් ලෙස හඳුනානොගෙන මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ යටතේ නිරූපණය කර තිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

ගණනය කිරීමේ දෝෂ හේතුවෙන් වර්ෂය අවසානයට ලැබිය යුතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මත පොළිය රු. 1,232,585 ක් වැඩියෙන් ද ස්ථාවර තැන්පතු මත ලැබිය යුතු පොළිය රු. 588,883 ක් අඩුවෙන්ද ගිණුම්ගත කර තිබුණි.

2.2.3 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබූ රු. 20,940,000 ක් වූ ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී වෙන්ව හඳුනා නොගෙන පරිවර්තන සංචිතය යටතේ දක්වා තිබුණි.

2.3 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම් නිරීක්ෂණය විය.

නීති,රීති,රෙගුලාසි යනාදියට යොමුව	**අනුකූල නොවීම**
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය	
(i) මුදල් රෙගුලාසි 1646	වාහනවලට අදාළව දෛනික ධාවන සටහන් හා මාසික සාරාංශ වාර්තා විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
(ii) මුදල් රෙගුලාසි 757	වාර්ෂික භාණ්ඩ සමීක්ෂණය සිදුකර සමීක්ෂණ වාර්තාව විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

2.4 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සීනි සමාගමකින් අයවිය යුතු රු.1,385,333 ක මුදලක් වර්ෂ 04 කට අධික කාලයක සිට අයවිය යුතුව පැවතියද එය ණයගැති කාලවිශ්ලේෂණයේ දක්වා නොතිබුණි. එම

ණයගැතියන් හැර ඉතිරි ණයගැතියන්ගෙන් රු.2,076,140 ක් වර්ෂ 03 කට වඩා වැඩිකාලයක සිටද, රු.381,247 ක් වර්ෂයකට වඩා වැඩි කාලයක සිටද අයවිය යුතුව පැවතුණි. මෙම ණය මුදල් ආපසු අයකර ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ආ) ණයහිමියන්ගෙන් රු.7,895 ක් වූ ශේෂය වර්ෂ 03 කට වඩා වැඩි කාලයක සිට ද රු.1,092,469 ක් වර්ෂයකට වඩා වැඩි කාලයක සිටද පියවීමකින් තොරව පැවතුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂයේ ආයතනයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලය රු.6,780,836 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ඌනතාවය රු.28,875,134 ක් විය. ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.35,655,970 ක වර්ධනයට, මෙහෙයුම් වියදම් රු.34,456,208 කින් වැඩිවීමට සාපේක්ෂව භාණ්ඩාගාර ප්‍රදාන රු.112,800,000 ක් ලැබීම හා ව්‍යාපෘති සඳහා රේඛීය අමාත්‍යාංශයෙන් රු.10,000,000 ක් ලැබීම ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

සැපයුම් හා පාරිභෝජන ද්‍රව්‍ය, පර්යේෂණ හා සංවර්ධන වියදම් ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව පිළිවෙලින් සියයට 29 ක්, සියයට 188 ක් වැඩි වී තිබුණි.

3.3 ආයතනයට එරෙහිව ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

ආයතනයේ සේවකයෙකු විසින් ඔහු සේවයෙන් පහ කිරීමට විරුද්ධව හා විශ්‍රාමගැන්වූ තවත් සේවකයෙකු විසින් විශ්‍රාම ගැන්වීමට විරුද්ධව ආයතනයට එරෙහිව අධිකරණයෙහි නඩු පවරා තිබුණි.

----

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

යටිතල පහසුකම් හා සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම් වෙනුවෙන් ව්‍යාපෘති 06 ක් සඳහා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.38,800,000 ක් ප්‍රතිපාදන සළසාගෙන තිබුණද වර්ෂය තුළ රු. 35,400,000 ක් වූ ව්‍යාපෘති දෙකක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ආයතනය වාර්ෂිකව අවම වශයෙන් නව උක් ප්‍රභේද දෙකක් හඳුන්වාදීම සඳහා පර්යේෂණ ව්‍යාපෘති දෙකක් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට ඇතුළත් කර තිබුණද 2013 හා සමාලෝචිත වර්ෂවලදී කිසිඳු උක් ප්‍රභේදයක් හඳුන්වා දීමට අපොහොසත් වී තිබුණි. මෙම ව්‍යාපෘති වෙනුවෙන් ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ පිළිවෙලින් රු. මිලියන 25.69 ක් හා රු. මිලියන 35.6 ක ප්‍රතිපාදන වෙන් කර තිබුණි. 2013 වර්ෂයේදී උක් ප්‍රභේද හඳුන්වා දීමේ පර්යේෂණ කටයුතු සඳහා දරන ලද වියදම් වෙනම හඳුනාගත හැකි පරිදි ගිණුම්තැබීමක් සිදු කර නොතිබුණු අතර, සමාලෝචිත වර්ෂයේදී පර්යේෂණ කටයුතු වෙනුවෙන් රු. මිලියන 24.84 ක් වැය කර තිබුණි.

(ආ) යාන්ත්‍රීකරණ තාක්ෂණ අංශය විසින් වැඩසටහන් අංක MT/01/14 යටතේ පොහොර යොදවන ඇප්ලිකේටරය නිර්මාණය කිරීම හා අංක MT/03/14 යටතේ දේශීය උක් අස්වැන්න නෙළීම සඳහා අස්වනු නෙළීමේ කුඩා යන්ත්‍රයක් හඳුන්වාදීම සඳහා ක්‍රියාකාරී සැළැස්මෙහි පිළිවෙලින් රු.මිලියන 1.43 ක් හා රු.මිලියන 0.38 ක් ප්‍රතිපාදනය කර තිබුණද ඊට අදාළ කිසිඳු ක්‍රියාකාරකමක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ සිදුකර නොතිබුණි.

(ඇ) දේශීය සීනි නිෂ්පාදකයින් විසින් නිපදවනු ලබන සෑම සීනි කිලෝග්‍රෑමයකටම ශත 10 ක් බැගින් වූ සෙස් බද්දක් අයකළ යුතු බවට ලබා දී තිබූ නියෝග අනුව සීනි නිෂ්පාදනය කරනු ලබන දේශීය නිෂ්පාදන ආයතන තුනක නිෂ්පාදන ප්‍රමාණයන් සම්බන්ධයෙන් මාස කිහිපයකට අදාලව ලැබී තිබුණු තොරතුරු පදනම් කරගෙන විගණනයේදී කරන ලද ගණනය කිරීම් අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව රු.3,678,955 ක සෙස් බදු මුදලක් ලැබීමට තිබූ අතර, එම ආයතන විසින් නිෂ්පාදනය

කර තිබූ සීනි සම්බන්ධයෙන් සම්පූර්ණ තොරතුරු ලබාගෙන සෙස් බදු මුදල ගණනය කිරීමට පර්යේෂණ ආයතනය කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) ආනයනික සීනි සඳහා සීනි ආනයනය කරන්නන්ගෙන් සෑම සීනි කිලෝග්‍රෑමයකටම ශත 25 ක සෙස් බද්දක් අයකළ යුතු වුවත් ආයතන 08 ක් විසින් ආනයනය කරන ලද සීනි කිලෝග්‍රෑම් 2,513,520 ක් සඳහා ලැබිය යුතු රු.628,380 ක සෙස් බදු මුදලක් අයකර නොතිබුණි.

4.3 මතභේදයට තුඩුදෙන ගණුදෙනු

රාජ්‍ය සමාගමක් සමඟ ගිවිසුමකට ඇතුළත්ව ආයතනය සතු වාහන 4 ක් 2014 නොවැම්බර් 20 දින රු. 3,050,000 කට විකුණා තිබූ අතර, ගිවිසුමට අනුව රු. මිලියන එකක මුදලක් ලබා ගැනීමෙන් පසුව වාහනවල අයිතිය පැවරීමටත් ඉතිරි රු.2,050,000 ක මුදල වර්ෂයක් තුළ අය කර ගැනීමටත් එකඟ වී තිබුණි. කෙසේ වුවද ගිවිසුමට පටහැනිව රු.100,000 ක මුදලක් 2014 නොවැම්බර් 14 දින ලබා ගැනීමෙන් පසුව වාහන සියල්ල සමාගම වෙත භාර දී තිබුණ ද, නැවත ඉන් වාහන 03 ක් පමණක් 2015 මැයි 29 දින ආපසු ලබාගෙන තිබුණි.

4.4 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

ආයතනයේ අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව 193 ක් වූ අතර, තථ්‍ය සේවක සංඛ්‍යාව 173 ක් විය. මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අදාළ වන ජ්‍යෙෂ්ඨ, තෘතීයික, ද්විතීයික තනතුරු පිළිවෙලින් 07 ක්, 01 ක්, 09 ක් හා ප්‍රාථමික මට්ටමේ තනතුරු 03 ක් පුරප්පාඩුව පැවතිණි.

5. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර ආයතනයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමුකරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ අවධානය යොමුකළ යුතු වේ.

(අ) ගිණුම්කරණය

(ආ) සෙස් බදු ආදායම් රැස්කිරීම

(ඇ) වාහන උපයෝජනය